

Obsah

Předmluva	5
Úvod	7
Oddíl A – HISTORICKÉ ZÁKLADY BANKOVNICTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH	
1. KAPITOLA – Peněžní a finanční aktivity ve středověkých Čechách <i>(J. Čechura)</i>	
Základní hospodářské tendence raného a vrcholného středověku	13
Peněžní obchody	14
Zavádění grošové měny	17
Pronikání zlaté měny	19
České stříbro a evropské finance pozdního středověku	21
Drahé kovy jako zboží	22
Platební a obchodní bilance zemí produkujících drahé kovy	22
Úvěrové vztahy středověku a raného novověku	24
Prodej rent a další peněžní operace	26
Nemovitosti a zdroj úvěru v pozdním středověku	28
2. KAPITOLA – Rozvoj peněžního oběhu v 16.–18. století (A. Kostlán)	
Základní rysy měnového systému	30
Raně novověcí bankéři a jejich obchody	34
Pronikání úvěru do hospodářských vztahů	39
Významné bankovní domy v českých zemích	43
Vznik prvních evropských cedulových bank	46
Habsburské finance ve stínu státního dluhu	48
PRAMENY A LITERATURA	53
Oddíl B – BANKOVNICTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH V LETECH 1800–1918	
1. KAPITOLA – Základní vývojové trendy (Z. Jindra)	
Měnový vývoj v 19. století a před první světovou válkou (F. Vencovský)	57
Charakteristické znaky a vývojové etapy bankovníctví	68
Postup centralizace bankovního kapitálu	75
Formy a zvláštnosti koncentrace bankovního kapitálu	78

2. KAPITOLA – Úvěrové poměry v první polovině 19. století (<i>Z. Jindra</i>)	
První kroky k hospodářskému liberalismu	82
Rozvoj soukromých bankovních domů	83
Postavení úvěru v českých zemích	86
Náběh k veřejnoprávnímu bankovníctví	90
Počátky spořitelna a pojišťoven (<i>J. Hájek</i>)	91
3. KAPITOLA – Přechod k modernímu peněžnictví v 50. a 60. letech 19. století (<i>J. Hájek</i>)	
Proměny peněžního systému	98
Počátky obchodního bankovníctví	99
První rozmach spořitelna a počátky záložen	104
Vývoj ostatních prvků peněžní soustavy	110
4. KAPITOLA – Gründerské období 70. a 80. let 19. století (<i>J. Hájek</i>)	
Změny v ekonomice a peněžnictví	112
Peněžní ústavy koncem 60. let	114
Vypjatá bankovní konjunktura počátku 70. let	120
Dopad peněžní a hospodářské krize po roce 1873 na banky	126
Náznamy nového rozmachu v první polovině 80. let	132
Vývoj dalších článků peněžní soustavy	134
5. KAPITOLA – České banky v soutěži s německým kapitálem (<i>J. Hájek</i>)	
Ekonomický rozmach a nové postavení bank v 90. letech 19. století	139
Hospodářská krize na počátku století a její projevy v peněžnictví	145
Předválečná konjunktura a vrchol vývoje našich bank	150
Utváření ostatních prvků finančního systému	164
Zahraniční expanze a posilování národního sebevědomí českých bank	173
6. KAPITOLA – Banky za první světové války a při rozpadu habsburské říše (<i>Z. Jindra</i>)	
Peněžní a kapitálový trh v době mobilizace a problémy financování války	178
Zvláštnosti bankovních obchodů za války	181
Výsledky bankovních aktivit	196
PRAMENY A LITERATURA	206

Oddíl C – BANKOVNICTVÍ V OBDOBÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY, OKUPACE A VÁLKY (1918–1945)

1. KAPITOLA – Základní rysy hospodářského a měnového vývoje	
Proměny hospodářských poměrů (<i>V. Lacina</i>)	211
Měnová situace v letech 1918–1945 (<i>F. Vencovský</i>)	219
2. KAPITOLA – Vývoj bankovního systému	
Utváření československého bankovníctví v letech 1918–1922 (<i>V. Lacina</i>)	230
Změny v bankovním systému v letech 1923–1938 (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	238
Po Mnichovu 1938 a během druhé světové války (<i>J. Pátek</i>)	255
3. KAPITOLA – Ústřední peněžní ústavy meziválečného Československa (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	
Bankovní úřad při ministerstvu financí (1919–1926), Národní banka Československá (1926–1939) a Národní banka pro Čechy a Moravu (1939–1945)	266
Československý reeskontní a lombardní ústav	279

4. KAPITOLA – Veřejnoprávní peněžní ústavy	
Poštovní spořitelna v Praze mezi dvěma světovými válkami a za protektorátu (<i>J. Hájek</i>)	282
Zemské a hypoteční banky v Praze, Brně a Opavě (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	285
5. KAPITOLA – Přední komerční banky v letech 1918–1945	
Živnostenská banka v Praze (<i>V. Lacina</i>)	298
Česká průmyslová banka v Praze (<i>D. Jančík</i>)	307
Anglo-československá a Pražská úvěrní banka (<i>J. Pátek</i>)	311
Česká eskomptní banka a úvěrní ústav v Praze (<i>V. Lacina</i>)	317
Banka pro obchod a průmysl (dříve „Länderbanka“) v Praze (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	321
Böhmische Union Bank / Česká banka Union (<i>D. Jančík</i>)	324
Moravská banka v Brně (<i>K. Smutná</i>)	329
Banka československých legií v Praze (<i>J. Falus</i>)	332
Agrární banka v Praze (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	336
Ústřední banka československých spořitel v Praze (<i>J. Šůla</i>)	340
Kreditanstalt der Deutschen G.m.b.H. v Praze (<i>E. Kubů</i>)	344
Přehled ostatních středních a malých bank v českých zemích meziválečné doby (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	349
Svaz českých (československých) bank v Praze (<i>E. Kubů</i>)	357
6. KAPITOLA – Ostatní ústavy úvěrového systému v meziválečném Československu (<i>J. Novotný, J. Šouša</i>)	
Soukromé bankovní domy	361
Lidové peněžní ústavy	366
PRAMENY A LITERATURA	370

Oddíl D – BANKOVNICTVÍ V NOVÝCH POLITICKÝCH A HOSPODÁŘSKÝCH PODMÍNKÁCH (1945–1989)

1. KAPITOLA – Základní rysy hospodářského a měnového vývoje v letech 1945–1989	
Pronikavé hospodářské změny (<i>K. Půlpán</i>)	378
Charakter měnového vývoje po roce 1945 (<i>F. Vencovský</i>)	392
2. KAPITOLA – Institucionální a funkční uspořádání bankovní soustavy v letech 1945–1989	
Názory na postavení centrální banky v socialistické ekonomice (<i>K. Půlpán</i>)	402
Cesta od postátnění k socializaci (<i>D. Jančík, T. Kalina</i>)	406
Vznik Státní banky československé jako monobanky (<i>D. Jančík, T. Kalina</i>)	418
Snahy o reformování funkcí centrální banky / 1958–1970 (<i>K. Půlpán</i>)	427
Centrální banka v období normalizace a pokusy o účinnější peněžní politiku / 1970–1989 (<i>K. Půlpán, S. Půlpánová</i>)	434
Automatizace platebního styku v 60.–80. letech (<i>S. Půlpánová</i>)	442
Ostatní peněžní ústavy (ČSOB – <i>S. Půlpánová</i> ; IB – <i>D. Jančík, T. Kalina</i> ; Spořitelnictví – <i>D. Jančík, T. Kalina, K. Půlpán</i> ; ŽB – <i>D. Jančík, T. Kalina</i>)	446
PRAMENY A LITERATURA	469

Oddíl E – NÁVRAT K TRŽNÍM ZÁKLADŮM BANKOVNICTVÍ PO ROCE 1989

1. KAPITOLA – Hlavní směry hospodářského a měnového vývoje Československa po roce 1989 (<i>M. Mandel</i>)	
--	--

Hospodářský a měnový vývoj Československa do roku 1993	475
Měnová politika a měnový vývoj v České republice v období 1993–1997	480
2. KAPITOLA – Vývoj bankovního systému v podmínkách transformace české ekonomiky (P. Dvořák, Z. Revenda)	
Přestavba hospodářského mechanismu a její dopad do oblasti bankovníctví . . .	486
Centrální bankovníctví	489
Komerční bankovníctví	496
Základní vývojové trendy v českém bankovníctví po roce 1990	512
3. KAPITOLA – Utváření současného kapitálového trhu (P. Musílek, J. Veselá)	
Privatizační proces	520
Burzovní trh	529
Mimoburzovní trh	536
PRAMENY A LITERATURA	539
Chronologický přehled (Z. Veselý)	541
Summary	549
Rejstřík jmenný	572
Rejstřík věcný	578
Seznam autorů	589